No 106. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 1 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur van 's Rijks Belastingen alhier, van den 27 Augustus 1840, N°. 253, ten geleide van het primitief Kohier der Patenten over het Dienstjaar 18⁴⁰/₄₁, door Z. Exc. den Heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie executoir verklaard. — Brengen ter kennisse van de belanghebbenden, dat hetzelve Kohier, te rekenen van heden, den tijd van tien dagen, op de gewone dagen en uren, ter Secretarij dezer Stad, ter visie voorhanden zal liggen, en hetzelve, dien tijd verstreken zijnde, aan den Ontvanger der directe Belastingen, ter invordering zal worden uitgereikt. — Wordende een ieder tot voorkoming van schade, gewaarschuwd, om, ten vastgestelden tijde de verschuldigde aanbetaling te doen, alsmede dat volgens het besluit van welgem. Z. Exc. van den 19. April 1830, C, N°. 19 (Prov. blad N°. 64), alle reclames om ontheffing of vermindering in den aanslag van het Patentregt, zullen moeten worden ingediend binnen den bij de Wet bepaalden termijn van drie maanden na de dagteekening van de executoir verklaring des Kohiers van iedere Gemeente, zijnde dat van deze stad gedateerd den 14 Augustus, 1840; zullende na verloop van drie maanden geene reclames meer tegen voornoemde belasting worden aangenomen, terwijl een ieder zal behooren indachtig te zijn, dat meergemelde reclames op behoorlijk gezegeld papier geschreven, voorzien van het bewijs, dat de voorschreve termijnen zijn voldaan, en met alle verdere benoodigde documenten gestaafd, aan den Controleur van 's Rijks Belastingen, tegen reçu ter instructie moeten worden ingediend, om daarna, voorzien van de adviezen des Provincialen Inspecteurs, ter beschikking van Heeren Gedeputeerde Staten te worden overgeleverd. — En voorts, dat dusdanige reclamatien ter voorschreve zake, na den bepaalden termijn, of te wel ter bekwamer tijd ingediend, doch niet met de vereischte bescheiden gemunieerd of, niet door het intermediair van den daartoe bevoegden Controleur ingeleverd, ten koste der reclamanten zullen gerelondueerd, of wel als niet ingekomen beschouwd worden.

BREDA, den 28 Augustus 1840.

DE ROY, vr.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten Augustus.

Het gouvernement heeft in zijn half officieel orgaan, de *Moniteur Parisien*, het volgend berigt doen plaatsen:

» Onderscheiden bladen dringen thans bij het gouvernement aan, dat het zich over verschillende daadzaken verklare, zoo als, over de zending van eenen turkschen gevolmagtigden, om aan den onderkoning het traktaat van Londen te beteekenen, en het aan den admiraal *Stopford* gegeven bevel, om onmiddellijk te handelen.

» Men behoorde toch in te zien, dat het gouvernement niet iederen dag, niet ieder oogenblik zich over daadzaken die men onder het publiek verbreidt, kan uitlaten. Het valt evenzeer moeijelijk om ze te bevestigen of te ontkennen, en soms is zulks onmogelijk.

» Men kan zich verzekerd houden dat het gouvernement het publiek van geene enkele authentieke daadzaak, waarbij de openbare aandacht in eene hooge mate belang heeft, en welker openbaarmaking den loop der zaken niet kan benadeelen, zal onkundig laten. Buiten deze gevallen moet het gouvernement het stilzwijgen bewaren, hoe dringend ook de vorderingen zijn die aan hetzelve gedaan worden.

» Wat de aangevoerde daadzaken betreft, men kan omtrent dezelve het volgende zeggen:

» Een gevolmagtigde van de Porte is naar den onderkoning gezonden, om hem het traktaat te beteekenen.

» De aan den admiraal *Stopford* gegeven zijn en moeten het geheim zijn van het engelsch gouvernement. Wij gelooven dat degenen die er van spreken den inhoud niet kennen en deszelfs strekking overdrijven.

» Er kan ongetwijfeld meer dan eene gebeurtenis in het Oosten voorvallen; daarop bedacht, arbeidt het gouvernement om Frankrijk in staat te stellen, dat het de gevaren kan afweren, die zijne eer of belangen konden bedreigen.

» Alle partijen kunnen zich van ééne zaak wel overtuigd houden; deze namelijk, dat het gouvernement de geheele uitgestrektheid kent van de verantwoordelijkheid die op hetzelve rust. Het waardeert zijne pligten, het zal die alle vervullen, en onder deszelfs heiligste pligten rekent het die, dat het Frankrijk niet onvoorbereid laat op de mogelijke toekomstige gebeurtenissen. Wij blijven gelooven, dat die mogelijke toekomstige gebeurtenissen, vreedzame vend zullen zijn."

— Ter beurze heeft zich volgens den *Courrier Français* het gerucht verbreid, dat de russische generaal *Woronkoff*, met eene zending van keizer *Nicolaas* alhier was aangekomen; de *Courrier* gelooft intusschen zelf niet aan dit berigt.

— Van de zuidelijke grenzen wordt gemeld, dat er van de zijde der sardinische regering strenge bevelen zijn gegeven omtrent de toelating van Franschen in Savoije.

— Den 17den is de spoorweg van Milaan naar Manza, eene lengte van zes à zeven uren, ingewijd.

— Het verblijf en onderhoud van de naar Frankrijk gevlugte spaansche karlisten, wier getal bijna dertig duizend bedraagt, en die dagelijks twintig duizend francs kosten, begint een drukkende last te worden. Men had gehoopt, vele dier militairen voor de dienst van het vreemden legioen te zullen aanwerven; doch hierin is men luttel geslaagd, daar, ondanks alle pogingen en het beloofde handgeld, tot nog toe, niet meer dan zes honderd hunner in dienst hebben willen treden, en de overigen, door partijgeest geleid, zich afkeerig betoonen, om dit voorbeeld te volgen. Het gouvernement zal zich dus welhaast genoodzaakt zien maatregelen te nemen, het zij om de spaansche regering te bewegen tot het verleenen van eene algemeene amnestie, of wel om zelf nut te trekken van deze vreemdelingen, aan wie het thans brood verschaft.

— De *Phare van Bayonne* meldt, dat de haven van Passages nog door 400 man britsche troepen bezet is. Een engelsch en fransch fregat lagen in de haven.

— Van de spaansche grenzen wordt geschreven, dat het vertrek der koninginnen van Barcelona naar Valencia, terwijl *Espartero* zich van eerstgemelde plaats naar Mataro begeven heeft en das de koninginnen niet vergezelde, deed vermoeden, dat de laatstgemelden zich in de armen van *Odonnell* zou werpen, waaruit men eene scheuring in het leger vreesde. Te Madrid zou ook het koninklijk gezag miskend worden, en de nationale garde zich tegen de bevelen der koningin willen verzetten. In deze staat van zaken zag men de toekomst steeds donker te gemoet.

— Ter beurze van heden (28 Augustus) waren genoteerd: 5 pCt. 113,20; 3 pCt. 80; Nap. r. 100,10; Sp. Ardoins 26; Rom. L. 100⅝.

Van den 29sten. — Het dagblad *l'Univers* behelst een verhaal van de ontvangst, die de koning de pruissische en oostenrijksche gezanten zou hebben aangedaan, toen deze hem met de overige leden van het korps diplomatiek, bij zijne terugkomst op St. Cloud, waren komen begroeten, en waarbij de koning zich zeer ontevreden en onderscheiden jegens die gezanten, over het door hunne monarchen gesloten viervoudig verbond zou hebben uitgelaten. De overige bladen trekken deze woorden in twijfel; ook de gewone briefwisseling dezer hoofdstad doet zulks, zeggende dat de koning zich immer dan met welvoegelijkheid gewoon is uit te laten. Z. M. zou aan de gezanten zijn leedwezen hebben betuigd, dat sommige kabinetten in de tegenwoordige omstandigheden zich niet erkentelijk betoonden voor zijne pogingen tot handhaving van den vrede in Europa; dat hij met leedwezen zag, dat men dus het werk van zoo veel geduld en belangloosheid vernietigde; dat hij overigens de belangen en waardigheid van Frankrijk zou weten te handhaven.

— Uit Toulon heeft men berigt, dat de vice-admiraal *Rosamel* met het eskader onder zijn bevel, op de reede aldaar is aangekomen.

— De Spaansche gezant *Miraflores*, die onlangs zijn ontslag uit die betrekking genomen heeft, is heden naar Madrid teruggekeerd.

— De Spaansche koninginnen zijn den 23sten te Valencia aangekomen. De fransche gezant is haar den 24sten aldaar gevolgd.

De tijdingen uit Spanje doen het steeds voorkomen dat er eene scheuring tusschen de koningin-regentes en *Espartero* bestaat, die, benevens den generaal *Leon*, naar de troepen onder hunne bevelen, die hen geheel toegedaan waren, waren teruggekeerd.

— Ter beurze van heden (29 *Augustus*) waren genoteerd 5 pCt. 113,70; 3 pCt. 80,20; Nap. r. 100,40; Sp. Ardoins 25 drie achtste; Rom. L. 100⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Augustus.

De koning is gisteren morgen op het paleis alhier aangekomen en heeft daarna in een raad van ministers voorgezeten, die lang geduurd heeft; in den namiddag heeft hij den nieuwen franschen gezant, markies *de Rumigny*, in plegtig gehoor ontvangen. — Men verzekert, dat de koning aanstaanden Woensdag naar Wisbaden zal vertrekken; de koningin zou hem derwaarts vergezellen en hij er eenige weken vertoeven.

Naar een loopend gerucht zou er in den raad van ministers gesproken zijn over eene buitengewone bijeenroeping der kamers, ten einde hen te raadplegen, of het in de tegenwoordige omstandigheden niet noodzakelijk zijn zou, het leger te versterken.

— Bij een nader besluit van den minister van openbare werken, overeenkomstig de bepalingen van het voorloopig gouvernement, zullen al de namen der in de revolutie-dagen gesneuvelde slagtoffers, op marmeren tafels worden gegraveerd, die in het gewelf onder het monument op het Martelaarsplein geplaatst zullen worden.

— Het gouvernement heeft een besluit genomen, waarbij aan den heer *Golden*, namens eene Amerikaansche maatschappij, de concessie der stoomvaart tusschen Antwerpen en New-York wordt verleend.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Augustus.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag morgen zijn de beraadslagingen over de wijzigingen in de grondwet voortgezet.

De eerste spreker, de heer *van Beuschem*, bepaalt zich uitsluitend tot het eerste ontwerp. Hij had het wenschelijker geacht dat het daarin vervatte in twee voordragten ware verdeeld geworden, ten einde op zich-zelve na te gaan, of eene splitsing van Holland wenschelijk ware. Dit nu het geval niet zijnde, moet hij het ontwerp beoordeelen, zooals het daar ligt, en dan zegt hij dat de scheiding toch reeds daadwerkelijk bestaat; de geopperde zwarigheden komen hem ook niet van genoegzaam gewigt voor om zich tegen de splitsing te verklaren. Ook omtrent Limburg kon hij zich met de voordragt vereenigen, vooral na hetgeen deswege bij de vorige behandeling door den minister van buitenlandsche zaken is aangevoerd.

De heer *de Bruin Kops* helt over tot de verwerping van het eerste ontwerp. Aan de overige ontwerpen zal hij zijne stem geven, hoezeer hij het werk der herziening niet volledig acht.

De heer *van Lynden tot Sandenburg* had eene meer volledige herziening der grondwet verlangd; hij had gewenscht dat er, even als in 1815, eene commissie ware benoemd geworden tot vervaardiging eener gewijzigde grondwet. Intusschen kan hij geen systematische verwerping der voordragten goedkeuren; daardoor zou men van het goede beroofd blijven dat de ontwerpen nog bevatten. Op den gang dien het bestuur ten aanzien van Limburg gevolgd heeft, maakt hij geene aanmerking, daar dit gewest zich dit zelf te wijten heeft door deszelfs vrijwilligen en moedwilligen afval, terwijl het ondanks zich zelf met Nederland is vereenigd. Groot bezwaar ziet hij in de splitsing van Holland; hij zal omtrent dit punt de nadere inlichtingen des ministers afwachten.

De heer *van Heemert* meent, dat om tot een goed einde van het herzieningswerk te komen, ieder zijn persoonlijk gevoelen behoort op te offeren. De gewone wetgeving heeft de noodzakelijkheid der aanhangige wetten verklaard; ook de splitsing van Holland. Nu eenmaal de naijver tusschen de beide deelen is ontstaan en de scheiding is verlangd, acht hij het gevaarlijk eene gedwongene vereeniging te doen voortduren.

De heer *Lucas* heeft met leedwezen den droevigen loop van het werk der herziening nagegaan. Hij vermeent dat de kamer het initiatief had behooren te nemen toen de regering daartoe niet overging. De goede gelegenheid daartoe was geheel verwaarloosd. Nu de dubbele kamer had door eene verkeerde uitlegging van art. 232 der grondwet daaraan de hand geleend. Hij zou even als in 1815 eene geheele herziening der grondwet door eene daartoe benoemde commissie verlangd hebben. Wordt het eerste ontwerp aangenomen, dan zal hij ook die voordragten goedkeuren welke hij op zich-zelve aannemelijk acht; wordt het verworpen, dan acht hij het beter om bij eene volgende dubbele kamer de geheele zaak op nieuw te behandelen. De splitsing van Holland zal hij levendig betreuren; er bestonden genoeg andere middelen om Amsterdam ten aanzien van deszelfs regtsbedeeling te voldoen. Overigens deelt hij de vrees niet dat hetgeen er nu gebeurd is, reeds tot oneenigheid tusschen de beide deelen zou leiden. Men zou daarin juist aanleiding vinden om alle reclames voor het vervolg te voorkomen, ieder zou de hand leenen om te toonen dat in Holland de schoone spreuk: *eendragt maakt magt*, hare volle kracht nog heeft behouden.

De Heer *Hooft* bestrijdt den stelselmatigen tegenstand. Hij meent dat men de regering behoort te ondersteunen in hare pogingen om het nopens Belgie gesloten traktaat op eene grondwettige wijs ten uitvoer te brengen, en acht het gelukkig, bij het bestaand verschil van gevoelen, dat de thans aanhangige conciliatoire bepalingen de goedkeuring van de groote meerderheid der vergadering zullen wegdragen. Echter zal hij zijne stem weigeren aan de voordragt omtrent de periodieke aftreding der stedelijke raden, als den grondleggende tot allerlei knoeperijen.

De heer *Gevers* bestrijdt in het breede de klagten der verschillende sprekers van onderscheidene denkwijzen ten aanzien der vrijheid van eeredienst en van onderwijs. De maatregelen tegen de afgescheidene mogten onstaatkundig en onvoorzigtig zijn, maar eene wederregtelijke handelwijs had te hunnen aanzien geen plaats gehad, dit bleek uit de menigvuldige vonnissen tegen hen uitgesproken; en wat de katholijken betrof, werden er van gouvernementswege niet aanzienlijke gelden tot den opbouw hunner kerken als anderzins, evenals aan andere gezindheden, verstrekt? De spreker verdedigt verder de hier te lande bestaande maatregelen van toezigt op het lager onderwijs, strekkende om de jeugd niet aan onbekwame en onzedelijke onderwijzers over te laten; zoo er dan een monopolie bestond ten aanzien van het onderwijs, vermeent hij dat hetzelve weldadig mag genoemd worden. Geene gemeente toch is er in ons land waar geene behoorlijke school bestaat; in Noord-Braband onder anderen bestaan 182 gemeenten en 296 scholen. De spreker vergelijkt den staat van het onderwijs alhier met dien van andere landen, haalt tot staving van zijne gezegden den lof aan door vreemde schrijvers over dit onderwerp, aan Nederland toegekend, en leidt uit een en ander af, dat indien men aan het geuit verlangen toegaf, men van den goeden weg geheel zou afdwalen. Hij acht zich verpligt zijne roomsch-katholijke landgenooten te waarschuwen, dat zij de vrijheid van godsdienst genieten, en dat de vrijheid van onderwijs die men voor hen verlangt, doodelijk voor hen zou wezen. Hij besluit met den wensch, dat al de voorgedragene wetten mogen aangenomen worden, van die goedkeuring zoo men een duurzamer genot dan van hare verwerping hebben.

De heer *Bruce* meent dat het welbegrepen belang des lands de aanneming der ontwerpen, met opoffering van persoonlijke gevoelens vordert. Gaarne had hij meer vrijzinnige verbeteringen in de grondwet gezien, doch hij ziet geene mogelijkheid, om dezelve door de afstemming der ontwerpen te verkrijgen. De voordragten behelzen op zich zelve belangrijke verbeteringen. De omstandigheden des tijds vereischen groote omzigtigheid, vooral ten aanzien van 's lands finantien; de kamer behoort zich in de aanstaande gewone zitting aan deze geheel te kunnen toewijden; ook voor de inwendige belangen wordt de aanneming gevorderd, opdat de staat van spanning ophoude, terwijl hij eindelijk zijne blikken op Europa vestigt, 't geen hem niet minder de noodzakelijkheid doet zien, dat de staat gevestigd zij. Uit volle overtuiging der noodzakelijkheid zal hij voor de ontwerpen stemmen.

De heer *Schimmelpenninck* beschouwt de meeste ontwerpen noodzakelijk en als vruchten van het gemeen overleg, en zal ze meerendeels aannemen, te meer, omdat zij belangrijke verbeteringen bevatten. Onder de voordragten, die hij afstemmen zal, behoort die nopens de Oost, waardoor de pas voor het vervolg wordt afgesneden, en de kamer niet in haar geheel zal blijven. Hij had ook gaarne de periodieke aftreding van de leden der gemeenteraden vastgesteld gezien. Hij verheugt zich, dat het beginsel der ministeriële verantwoordelijkheid in de Grondwet zal worden opgenomen, en dat de werking der Rekenkamer naar eene betere wet zal worden geregeld. De redenaar bestrijdt het stelsel van regtstreeksche verkiezingen, enz., en toont aan, dat vele wijzigingen, die nog voorgesteld konden zijn, nooit de goedkeuring der meerderheid zouden hebben weggedragen.

De heer *van de Poll* acht het mede pligtmatig, om het herzieningswerk te eindigen. Van het lot der eerste voordragt hangt, zijns inziens, het welzijn van het Vaderland af, terwijl wij ons toch met beraadslagingen over de Grondwet, bij eene verwerping der eerste wet, in het vervolg zouden moeten bezig houden, zouden 's Rijks geldmiddelen al meer en meer achteruitgaan, en op deze wijs zou de spreuk op ons toepasselijk worden: *al vooruitplegende gaat het Vaderland verloren*. Ten einde tot die aanneming zoo veel mogelijk bij te dragen, tracht hij de gemoedelijke bezwaren op te lossen, welke er tegen de splitsing van Holland zijn aangevoerd.

De heer *Beelaerts van Blokland* treedt in eene beschouwing nopens de bevoegdheid der kamer om meerdere wijzigingen voor te stellen. Hij meent dat noch de Koning, noch de vertegenwoor-

diging daartoe het regt had. De redenaar vervolgens eenige der geuitte verlangens nagaande, spreekt over de bepalingen der grondwet nopens de godsdienst; en vindt ondoordacht het verwijt dat de eerste niet op het evangelie zou berusten; de eerste grondslag werd juist gehuldigd in art. 53 en 54 der grondwet; hij deelt overigens het uitgedrukt verlangen naar eene heerschende kerk niet en huldigt de vrijheid van geweten. Na nog eenige punten behandeld te hebben, onderzoekt de redenaar de splitsing van Holland. Vroeger was hij daartegen, doch thans nu de zaak zoover gekomen was, beschouwde hij haar uit een ander oogpunt. Ten slotte deed hij opmerken, dat gedurende de beraadslagingen over de Grondwet plaats hebben, er bij de natie eene zekere spanning heerscht; dat dezelve niet moet voortduren, en dat men de bevolking niet mag blootstellen door woelgeesten opgeruid te worden; die verpestende lucht moet gedempt worden. Al was het alleen om deze reden, zal hij voor de wet stemmen.

De heer *Van Brienen van de Groote Lindt* verdedigt de grondwet, en meent dat de misrekeningen welke men van hare in werking brenging heeft ondervonden, aan de zonderlinge omstandigheden moeten geweten worden, welke men gedurende haar bestaan heeft ondervonden. Hij dringt ten slotte op de stiptste toepassing der grondwettelijke bepalingen aan.

De heer *Reuel* verklaart zich tegen de splitsing van Holland en bestrijdt eenige gezegden van den heer *Gevers*, vermeenende hij, dat de katholijken in het stuk van onderwijs geene voorregten genieten.

De heer *Cost Jordens* zal uit hoofde van het algemeen belang de meeste voordragten goedkeuren. Hij had gaarne meerdere veranderingen in de grondwet gezien, maar veel van hetgeen men thans nog verlangt, kan door goede speciale wetten verholpen worden.

Bij meerderheid van stemmen, werd daarna besloten de verdere discussien in eene avondzitting voort te zetten.

Ten zeven ure des avonds worden de discussien voortgezet.

De heer *Romme* vermeent, dat, in het wel begrepen belang des lands, al de gedane voordragten dienen verworpen te worden. Nopens het eerste ontwerp zegt hij, dat ook Limburg in deze vergadering moest vertegenwoordigd zijn, en dat Holland niet kon gesplitst worden, zonder derzelver Provinciale staten te hooren. Voorts dringt de redenaar nog verder aan op meerdere wijzigingen, regtstreeksche verkiezingen, regt tot ontbinding der tweede kamer, enz.

De Heer *de Jonge van Campens Nieuwland* verklaart, dat er over de aanhangige voordragten reeds zoo veel gezegd is, dat hij niet gelooft, dat dezelve tot nieuwe beschouwingen aanleiding zullen kunnen geven, en dat hij dus voorloopig van het woord afziet.

Ook de heer *van Styrum* van zijne spreekbeurt afziende, is het woord aan den heer *van Dam van Isselt*.

Zoo immer (zegt deze redenaar) de natie met belangstelling op de handelingen der Staten-Generaal nederzag, dan is het op dit oogenblik, dat de volksvertegenwoordiging in dubbelen getale vergaderd is, om over de dierbaarste belangen te beraadslagen. Hare hoop, hare verwachting was op de kamer gevestigd. Zou aan die hoop, aan die verwachting voldaan worden? met leedwezen vermeent de spreker na de driedaagsche gehoudene beraadslaging, de vraag ontkennend te moeten beantwoorden. Hij behoort tot degenen, die uit volle overtuiging, wegens de onvolledigheid der wijzigingen, vermeent al de ontwerpen te moeten afstemmen. Alvorens tot de behandeling der voordragten over te gaan, moet hij den ongunstigen toestand afschilderen waarin hij zich bevindt. Hij ziet zich door zijne vrienden verlaten, die zoo vele jaren denzelfden weg met hem bewandeld hebben, en de meerderheid der kamer heeft hem en die zijne meening voorstaan, onbevoegd verklaard iets meer te verlangen. Den spreker bleef dus slechts het alternatief over: of oproerig, of dom te zijn. Het eerste wijst hij geheel van zich af, het tweede was mogelijk, doch hij zou trachten aan te toonen dat hij de zaken ten deze zoo geheel verkeerd niet inziet. Velen, ja de groote meerderheid der kamer had, blijkens de 80 folio's bladzijden, die bestonden, verklaard dat de voorgestelde wijzigingen onvolledig zijn; van waar dan, vraagt de redenaar, dat zoo vele onafhankelijke en bekwame mannen die het met hij eens zijn dat de wetten onvolledig zijn, thans aan mij vergen dezelve goed te keuren? Met dezelfde overtuiging die andere de wetten deed aannemen, vreest hij, dat eene verwerping eenen nadeeligen invloed op de rust en het vertrouwen der natie zou kunnen hebben, vraagt de redenaar, of de natie geen regt heeft meer te vragen en te verwachten dan de zoogenaamde verbeteringen, of deze haar op den duur zullen te vreden stellen. De redenaar spreekt de dubbele vergadering toe, op haar stelde de natie haar vertrouwen; zij het op de gewone eene zaak van gewigt rusten; de financien waren in een toestand welken hij met den waren naam niet wil bestempelen. Indien men dan velgezind is, dan moet men niet weigeren de natie welke reeds onder zoo vele lasten gebukt gaat, voor meerdere en drukkender te behoeden. Meenden zij dan die van onrust spraken, dat de natie tevreden zou zijn met de handelingen der kamer, wanneer deze hare klagten en verlangens tot meerdere burgerlijke vrijheid afwijst, en haar van den anderen kant met drukkende lasten bezwaart? — Een ander klein gedeelde de kamer had de wijzigingen als voldoende beschouwd, maar de redenaar betwijfelt dat deze lofrede den toets der waarheid kon doorstaan. De eerste voordragten toch werden volstrekt door de omstandigheden gevorderd; de volgende waren alleen verkregen, doordien de kamer verklaard had de wetten niet te zullen aannemen, indien men geene meerdere wijzigingen gaf. De hooggeprezene stemming der begrooting hoofdstuksgewijze, was die dan eene verbetering van zoo veel belang? de ministeriele verantwoordelijkheid beteekende weinig, wanneer zij niet bepaalt, hoe en wie verantwoordelijk is, en daarmede niet in verband stond de regtstreeksche verkiezingen en het regt tot ontbinding van de tweede kamer.

De redenaar verdedigt vervolgens het stelsel van regtstreeksche verkiezingen. In een betoog nopens de andere ontwerpen welke als concessien zijn voorgedragen, zou hij niet treden; wanneer hij daaraan zijne stem weigert, is het niet omdat hij daarin geene toenadering ziet, maar omdat er nog veel billijks overblijft te verbeteren dat de natie wenscht. Slechts twee punten moest hij nog aanroeren: de vrijheid van godsdienst en van onderwijs. Hij is een voorstander der vrijheid van geweten; hij verlangt de strikte handhaving van art. 193 der grondwet, volgens welke eene openbare godsdienstoefening kan worden gestoord, die de openbare orde stoort, maar tevens dat het bestuur den burger in zijn huis eerbiedige.

Wat het onderwijs betreft, de redenaar prijst de wet op het lage onderwijs van 1806; gaarne gelooft hij echter dat die wet wijzigingen kan ondergaan, welke meerdere vrijheid voor het bijzonder onderwijs daarstellen, doch het openbaar onderwijs moet niet onttrokken worden aan het toezigt der regering, die zich daarvan zoo goed gekweten heeft; de redenaar verlangt mildere beginselen voor het bijzonder onderwijs, dan zouden de afgescheidenen en de katholijken geene klagten meer hebben.

De heer Sloet tot Oldhuis kan zich geenszins vereenigen met de bezwaren, die door andere leden ten aanzien van Limburg zijn geopperd. Het *jus postliminii*, hetgeen was aangehaald, behoort alleen tot het *jus civile romanum*, en kan hier van geene toepassing zijn. Hij zegt een van die leden geweest te zijn, die in de afdeelingen de splitsing van het eerste ontwerp in twee deelen had verlangd. Alsdan zou hij tegen de splitsing van Holland gestemd hebben. Hij vreest niet het overwigt van den handel. Hij verklaart zich als een groot voorstander van denzelven. De kapitalen van den Hollandschen handel stroomen ruimschoots in de andere provincien. Ook de landprovincien drijven handel en bij de minste stremming daarvan oefent dit eenen nadeeligen invloed uit op het fabrijkwezen en den landbouw. De redenaar bestrijdt wijders wijdloopig, dat het onderwijs in Nederland niet op Christelijke beginselen zou zijn gegrond.

De heer *van Asch van Wijck* heeft in eene uitgebreide redevoering zijn vroeger stelsel omtrent het onmogelijke der vertegenwoordiging van Limburg op dit oogenblik ontwikkeld. Ofschoon hij vroeger tegen de splitsing van Holland gestemd heeft, zal hij echter thans bij de veranderde omstandigheden, zijne stem uit dien hoofde aan het ontwerp niet weigeren. Hij vermeent ten slotte, dat het beter is een half ingestort gebouw op te bouwen, dan het te versieren en hetzelve van onderen te laten instorten.

De heer *de Vries* heeft zich voornamelijk tegen de splitsing van Holland verklaard. Onder anderen door hem te berde gebragte argumenten heeft hij betoogd, dat de provinciale Staten van Holland de meeste leden tot deze dubbele kamer hebben afgevaardigd, die tegen de splitsing gezind waren. Daaruit bleek, dat die aanzienlijke vergadering de splitsing niet genegen was.

De heer *van Druyvesteyn*, die vroeger tegen de splitsing gestemd had, zal zich nu bij de veranderde omstandigheden voor dezelve verklaren.

Ten half elf ure is de zitting opgeheven, en geadjourneerd tot Maandag namiddag ten 10 ure.

Z. M. heeft bepaald, dat het ontbonden korps koloniale zeeofficieren gerekend zal zijn met primo Januarij van dit jaar, als gevoegd a la suite van het Nederlandsche korps, over te zijn gegaan in het depot der Nederlandsche Marine in Indie, evenzeer als, van dat tijdstip zal gerekend worden het Europesche personeel van onderofficieren en manschappen, behoorende tot de koloniale marine, bij voorschreven depot te zijn opgenomen en gevoerd.

Voorloopig is in de depot rol der Ned. marine geplaatst, in den rang van kap.-luitenant ter zee, de majoor bij het op te rigten korps mariniers, *F. N. Muller*.

In afwachting van bevestiging in hunne ambten, zijn definitief van voorschreven korps afgevoerd de luit. ter zee der 1ste klasse *F. C. Engelbrecht*, derde hoofdadmin. der marine, en die van de 2de klasse *C. Heye, M.*, waarnemend admin. op het eiland Onrust.

Ten gevolge der ontbinding van het korps koloniale zeeofficieren, heeft Z. M. de volgende officieren der koloniale marine in het vaste korps zeeofficieren doen opnemen: den kap.-luitenant ter zee titulaire *J. Rombaldo*; den kap.-luit. *J. De Vlisberg*, den majoor bij het op te rigten korps mariniers, kap.-luit. ter zee titulair *D. A. A. van Jordan*; de luits. ter zee van de eerste klasse *W. J. Schuler*, *P. A. C. van Kervel*, *J. H. van Boudijk Bastiaanse*, *G. Banse*

W. H. Rombout van Loon, M. L. Kool, A. de Buck, O. W. Brentano, J. Tak Daansen en J. C. G. Vieweg; de luits. ter zee van de 2de klasse W. A. van der Wouden, D. C. M. Bouwmeester, J. de Rooy, J. A. P. Gallas, J. R. Stoelman, H. van Oosterwyk, J. van Soelen, A. J. Motter, J. M. Kuyp, A. J. Kreffer en J. van Gool, en de tweede luitenants bij het op te rigten korps mariniers E. H. Boom en M. L. Moggenstorm.

— De heer staatsraad Barret en de inspecteur Mesritz zijn den 27sten dezer in de residentie uit Brussel teruggekeerd. Wij vernemen, dat zij binnen weinige dagen zich wederom derwaarts zullen begeven.

— De Utrechtsche Courant vermeldt dat de heeren Noël Simons en Dujardin, leden der Utrechtsche commissie ter vereffening van de belgische schuld, ll. Vrijdag van 's Hage en Brussel aldaar teruggekomen zijn, en dat de zittingen dagelijks geregeld voortgezet worden.

— Vrijdag nacht is te 's Hage overleden, de heer Florent ridder van Ertborn, tot 1830 gouverneur der provincie Utrecht; een man, die om zijne uitgebreide kundigheden en regtschapenheid algemeen geacht en bemind was.

— Men schrijft uit Groningen, dd. 27 dezer: « Op Donderdag den 3den der volgende maand, zal voor de correctionele regtbank de zaak behandeld worden van den boekdrukker J. H. Bolt, E. Meeter en verdere daarin betrokken personen. — Naar men verneemt, heeft mr. J. L. Schaap, die, zoo als wij vroeger gemeld hebben, als verdediger van genoemden boekdrukker zou optreden, van die verdediging afgezien.

— Het Engelsche stoomschip Archimedes, het eerste hetwelk door de waterschroef wordt bewogen, is ll. Donderdag, komende van Antwerpen, met groote snelheid voorbij Scheveningen gestoomd, en denzelfden dag in Texel binnengekomen. Vrijdag avond is hetzelve door het Noordhollandsche kanaal stoomende voor Amsterdam gearriveerd, en na een paar malen met verwonderlijke snelheid zoowel vooruit als achteruit het Y te hebben bevaren, op stroom voor anker gaan liggen. Dit is hetzelfde vaartuig, hetwelk onlangs in 70 uren van Plymouth naar Oporto was gestoomd en nu laatstelijk bij de feesten te Antwerpen op de Schelde heeft gemanoeuvreerd.

— Den 27sten dezer is van Harderwijk te water naar Helvoetsluis vertrokken een detachement, sterk 30 onderoffic. en manschappen, onder bevel van den 1 ten luitenant S. H. Meis, vergezeld van de 2de luits. J. G. W. Beek, W. J. M. Stok en M. L. G. van den Berg, en den officier van gezondheid P. M. Lefevre, om met het schip Anthonie, na de kust van Guinea te hebben aangedaan en aldaar Negerrecruten te hebben ingenomen, naar Java te worden overgevoerd.

In de Duitsche vertaling van het memorandum, den 15 Julij jl. door de vier gezanten aan den Franschen gezant te Londen overgegeven is eene uitlating geweest van den officielen tekst, die nu wordt openbaar gemaakt, en volgens welken « de vier Mogendheden « Mehemed tot een vergelijk wenschen te bewegen, indien Mehe- « med daarin bewilligt. » Laatstgemelde voorwaarde schijnt de hoop der vredelievenden in Duitschland en Engeland op het behoud des vredes te versterken.

— Het halfofficieel Oostenrijksch dagblad spreekt thans voor het eerst van het viervoudig traktaat; meldt, dat hetzelve officieel aan de Porte medegedeeld, en aan Rifat-Bey opgedragen is, zich naar Alexandrie te begeven, om, in naam des Sultans, den Pacha van Egypte de voorwaarden bekend te maken, op welke Z. H. met medeweten der vier hoven, besloten heeft de beslechting der met denzelven aanhangige geschillen toe te staan.

De Londensche avondbladen van den 28sten hebben het bekende memorandum van lord Palmerston, door den Morning Post medegedeeld, overgenomen, zonder eenige twijfel aan deszelfs echtheid te voeden. Hunne redeneringen over hetzelve strekken, om, in meer gematigde termen, aan te toonen, hoe weinig reden Frankrijk heeft, om over het traktaat van 15 Julij verstoord te zijn. De Standard voegt er bij, dat Frankrijk, getrouw aan zijn woord, den Onder-Koning de aanneming van de door de Mogendheden gestelde voorwaarden aangeraden hebbende, veel meer reden heeft om zijne trotsche weigering kwalijk te nemen dan om zich beleedigd te achten door een verdrag, dat in den geest van deszelfs eigen voorslagen opgesteld is.

— Ter Londensche beurs van den 28sten waren genoteerd: 3 pCt. gec. 89 drie achtste; Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. 52; dito 5 pCt. $102\frac{1}{4}$; Spanje 25; Portugal $22\frac{5}{8}$.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam werden gisteren (30 Augustus) verhandeld: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. 51 negen zest. $\frac{5}{8}$; Kansbill. 22 elf zest.; Ardoins 5 pCt. $22\frac{5}{8}$; Coupons $7\frac{1}{4}$.

*** Getrouwd;

J. VAN GINNEKEN,
Burgemeester en Notaris te Teteringen,
en
P. VAN GROENENDAAL.

Gilze, den 31 Aug. 1840.

Eenige Kennisgeving.

Van ANTHONIE KUIJLEN, Landbouwer onder de Gemeente Woensdrecht, is uit zijne Weide aan het Hogetheidsche laag, Gemeente voornoemd, in den nacht van den 26 en 27 Augustus ONTVREEMD een vierjarig Zwart Bles RUIN-PAARD, hebbende onder aan den regter achterpoot een NAAD van een Ketting. Degene die het Paard aanwijst of terugt brengt, zal op eene goede Belooning kunnen rekenen.

*** De Ondergeteekende maakt aan allen, die daarbij belang hebben, bekend, dat enkele AZIJN-FABRIKANTEN, bijzonder ten Platten Lande, zich niet ontzien, zijn VAATWERK met het Merk van de DUBBELDE A op te koopen, hetzelve met KUNST-AZIJN vullen en alzoo aan onkundigen voor zuivere BIER- of GRAAN-AZIJN verkoopen.

ROTTERDAM, 22 Augustus 1840.

P. H. TROMP,
Azijnmakerij de Dubbelde A.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

EERSTE RESSORT.

Op Maandag den 7den September 1840, zal, ten overstaan van den Notaris G. A. BACKX, te Rozendaal, Provincie Noord-Braband, worden overgegaan, tot de VEILING, bij opbod en afslag, zonder tusschenpoozing van dagen, van DOMEIN-GOEDEREN, bestaande in LANDERIJEN, BOSSCHEN, VISSCHERIJEN, enz., behoorende tot het Agentschap van het Domein te Rozendaal, omschreven in de Biljetten en den Catalogus welke laatste ten Kantore van genoemd Agentschap en van die te Breda, Eindhoven en 's Bosch en voorts bij de Agenten van het Domein in al de Hoofdplaatsen der Provinciën verkrijgbaar is gesteld.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Het Gemeentebestuur van Meir, Provintie Antwerpen, zal publiek te Koop Veylen eene HUYZING, genaemd: de Pastorye, met verscheide BOVEN- en BENEDE-KAMERS, STALLING, REMISE en verdere GEBOUWEN, met zeer schoonen aengelegen HOF, omringt met zeer schoon WATER en levendige TUYNEN, groot 86 Roeden, 40 Ellen Ned. maet, gelegen op eene halve uer afstand van den Antwerpenen Steenweg van Hoogstraeten op Antwerpen; dit GEBOUW is wel geschikt voor BUITENGOED en alle ander HANDELBEDRIJF. — De provisoire Verkooping zal plaets hebben op 9 7ber 1840 en de definitive op 23 derzelve maend telkens om dry ueren naer middag.

Verdere inlichtingen te bekomen by den Heer Borgermeester der Gemeente.

P. Den Borgermeester,
DONNER,
Secretaris.

*** Op Donderdag den 3. September 1840, zal men ordinaire Verkooping, in de Groote Verkoopzaal, op de Veemarkt te Breda, van MUBILAIRE GOEDEREN, uitmuntende fraaije CHRISTALLEN KROONEN, eene aanzienlijke partij moderne gouden ZILVERWERK, geëmalieerde en andere Gouden HORLOGIEN, KETTINGEN, SLEUTELS en andere Kleinigheden, ruim 400 Ellen fijn ongebleekt LINNEN, 2 JAGTGEWEREN en VISCHTUIG. Eenige BOEKWERKEN, waaronder BUFFON met gekleurde Platen. Verders eene aanzienlijke partij ELLENGOEDEREN, enz.

Daags te voren op de gewone uren te zien.

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening te Breda, zal, op last der Commissie van Administratie derzelve Beleenbank, op Woensdag den 23. September aanstaande, aanvangende des morgens ten tien en des namiddags ten twee ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen Verkoopen:

De VERSTANE PANDEN van de maanden April, Mei en Junij 1839, Zullende de GOEDEREN daags te voren, te rekenen op dezelfde uren, aldaar te zien zijn.

Men zal de Verkoopbaar Vervallen Panden kunnen lossen of daartoe de Interessen aanzuiveren, voor of uiterlijk op Dingsdag den 15. September te voren.

Breda, den 31. Augustus 1840.

De Directeur,
J. D. M. SNOECK.
